VIKIPEEDIA

Roviana keel

Roviana keel (inglise keeles ka Robiana; Ruviana; Rubiana) on keel, mida kõneldakse täpsemalt Saalomoni saarte Lääneprovintsis, põhjas New-Georgia keskosas, Roviana ja Vonavona laguunide lähedal. Keel kuulub austroneesia keelte hulka. Kõnelejate arvuks peetakse 1999. aasta seisuga 9870 inimest, kes kõnelevad seda keelt emakeelena. Teise keelena kõneleb roviana keelt 1987. aasta seisuga 16 000 inimest, kes on praeguseks üle 30 aasta vanad ning kes asuvad põhiliselt Saalomoni saarte Lääneprovintsis, Bukas, Bougainville'is ja Paapua Uus-Guineas. **Roviana** keeles on kasutusel ladina kirjaviis ja tähestik.[2]

roviana keel	
Kõneldakse	Saalomoni saartel, Paapua Uus-Guineas,
Kokku kõnelejaid	25 870 [1]
Keelesugulus	Austroneesia hõimkond Kesk-Ida-Austroneesia keelkond Okeaania keeled **roviana keel**
Ametlik staatus	
Ametlik keel	Saalomoni saared (teine keel, L2)
Keelekoodid	
ISO 639-3	rug

Sisukord

Keele struktuuri andmed

Konsonandid roviana keeles on:

bilabiaalsed: ***p, b, v, m, r***

dentaalsed: ***t, d, s, z, n, l***

velaarsed: ***k, q, g, ng***

kõrisulghäälik: ***h*** [3]

Näiteks ***z*** hääldub nagu ingliskeelses sõnas *zebra*.[4]

Vokaalid roviana keeles on:

kõrged: ***i*** ja ***u***

keskmised: ***e*** ja ***o***

madalad: ***a*** [5]

Roviana keeles esineb viis diftongi: ***/ei/, /ai/, /ae/, /au/*** ja ***/oi/***

Suurem osa morfeeme koosneb kahest või kolmest silbist.[6]

Roviana keeles on nii määramata kui määratud artiklid.

Määramata artikkel on ***na***.

Näiteks: ***na nana buka*** – tema raamat

na võib vahetada ka ***sa*** vastu.

Näiteks: ***sa hore*** – see kanuu

Artikleid ***na*** ja ***sa*** võib kasutada ka mitmuslike nimisõnade puhul:

na tie habahuala-di – vaene rahvas

Määratud artikkel on ***sa***

Näiteks: ***sa dia vetu*** – nende maja

Sõnarõhk **roviana** keeles pole kontrastiivne. [7]

Sõnajärjeks **roviana** keeles on VSO ehk siis verb, subjekt, objekt.[8]

Keelenäited

Alljärgnevas tabelis on kujutatud keelenäiteid roviana keeles.[9]

Keelenäited **roviana** keeles

Lause roviana keeles	Lause eesti keeles
Habahuala si rau, ehaka poata qua	Ma olen vaene ja tahan raha
Koa eke si asa	Ta on üksi
Ele taloa si asa	Ta läks ära
Gasa sa rimata	Päike tõuseb
Sa koreo sapu gomu lima	See poiss kaotas käe
Lopu hite nudu va nada sa vasileana	Külast ei kostnud ühtegi häält
Ele lukutu sa nika	Tuli on kustunud
Magasa sa nia sa sa bae	Ta oli väga üllatunud kui jõudis koopasse
Mada magogoso paki	Laske meil natukene puhata
Avei tugo sa Tamasa?	Kus on Jumal?
Vegeguana sa popoa pa manauru?	Kuidas elu taevas välja näeb?

Arvsõnad

Alljärgnevas tabelis on näidatud arvsõnad üks kuni kümme nii eesti kui ka roviana keeles.[10]

Arvsõnad **roviana** keeles

Arvsõna eesti keeles	Arvsõna roviana keeles
üks	keke
kaks	karua
kolm	neta
neli	kamade
viis	kalima
kuus	onomo
seitse	zuapa
kaheksa	vesu
üheksa	sia
kümme	manege

Muud huvitavat keele kohta

Võrdlust kasutatakse ainult positiivsete lausete puhul. Näiteks: ***leana hokora*** – parim ja ***leana sisigiti*** – kõige parem [11]

Roviana keeles on väga vähe eessõnu ja selle keele vokaalid kõlavad sarnaselt itaalia keele omadega. [12]

Roviana keeles kasutatakse ka sõnakordusi, mis viitavad kas mitmusele, sagedusele või intensiivsusele. Näiteks sõna ***busa*** (tegema jooni või triipe) ja samast sõnast ***busabusa*** (mis näitab siis selle tegevuse intensiivsust). [13]

Vaata ka

- Roviana keele helinäiteid YouTube'is [14]
- Roviana keele helinäiteid Global Recordings Networki lehel [15].

Viited

1. Roviana (http://www.ethnologue.com/language/rug) Ethnologue (vaadatud 25. novembril 2013)
2. Roviana (http://www.ethnologue.com/language/rug) Ethnologue (vaadatud 25. novembril 2013)
3. Roviana (http://www.ethnologue.com/language/rug) Ethnologue (vaadatud 25. novembril 2013)
4. [1] (https://archive.org/details/rosettaproject_rug_morsyn-2) (vaadatud 25. novembril 2013)
5. Roviana (http://www.ethnologue.com/language/rug) Ethnologue (vaadatud 25. novembril 2013)
6. Roviana (http://www.ethnologue.com/language/rug) Ethnologue (vaadatud 25. novembril 2013)
7. [2] (https://en.wikipedia.org/wiki/Roviana_language) Wikipedia (vaadatud 25. novembril 2013)
8. Roviana (http://www.ethnologue.com/language/rug) Ethnologue (vaadatud 25. novembril 2013)
9. [3] (http://www3.surrey.ac.uk/lcts/bill.palmer/NWS_site/Rov/RovDic.pdf) A Roviana and English Dictionary (vaadatud 25. novembril 2013)
10. [4] (http://www3.surrey.ac.uk/lcts/bill.palmer/NWS_site/Rov/RovDic.pdf) A Roviana and English Dictionary (vaadatud 25. novembril 2013)

11. [5] (http://www3.surrey.ac.uk/lcts/bill.palmer/NWS_site/Rov/RovDic.pdf) A Roviana and English Dictionary (vaadatud 25. novembril 2013)
12. [6] (http://www3.surrey.ac.uk/lcts/bill.palmer/NWS_site/Rov/RovDic.pdf) A Roviana and English Dictionary (vaadatud 25. novembril 2013)
13. [7] (http://www3.surrey.ac.uk/lcts/bill.palmer/NWS_site/Rov/RovDic.pdf) A Roviana and English Dictionary (vaadatud 25. novembril 2013)
14. [8] (https://www.youtube.com/watch?v=Vas57dKB7jY) YouTube (vaadatud 25. novembril 2013)
15. [http://globalrecordings.net/en/program/C62469 Global Recording Network (vaadatud 25. novembril 2013)
